

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 22 kwietnia 2020 r.

KN-V.431.5.2020.2

Rada Gminy Żelazków

Żelazków 138

62-817 Żelazków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ w związku z § 2 zarządzenia Nr 152/17 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 11 kwietnia 2017 r. w sprawie trybu i sposobu kontroli prowadzonych przez wojewodę, dla kontroli których tryb i sposób ich prowadzenia nie został uregulowany lub został uregulowany częściowo w odrębnych przepisach oraz art. 258 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego² przeprowadzona została, w dniach od 18 do 27 lutego 2020 r., przez Annę Gawrysiak – starszego inspektora wojewódzkiego i Włodzimierza Kasprzyckiego – starszego inspektora wojewódzkiego z Wydziału Kontroli, Prawnego i Nadzoru Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu³, kontrola w Urzędzie Gminy Żelazków⁴ (zwanym dalej „Urzędem”) w zakresie organizacji przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków kierowanych do Rady Gminy Żelazków (zwanej dalej „Radą Gminy”). Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

W związku z powyższym, na podstawie art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Rada Gminy, stosownie do art. 18b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁵, powołała pięcioosobową Komisję Skarg, Wniosków i Petycji⁶, której zasady i tryb działania zostały określone w rozdziale 7 Statutu Gminy Żelazków⁷.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 256 (zwanej dalej „Kpa”).

³ Na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr 29/20 z dnia 14 lutego 2020 r.

⁴ Żelazków 138, 62-817 Żelazków.

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.

⁶ Uchwałą nr I/3/2018 Rady Gminy Żelazków z 22 listopada 2018 r. w sprawie wyboru Przewodniczących Komisji Stałych Rady Gminy Żelazków oraz uchwałą nr II/6/2018 Rady Gminy Żelazków z 4 grudnia 2018 r. w sprawie powołania członków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.

⁷ Ustanowionego uchwałą nr XXXVIII/367/2018 Rady Gminy Żelazków z dnia 20 września 2018 r. w sprawie Statutu Gminy Żelazków.

Czynności związane z przyjmowaniem skarg i wniosków sprawował Przewodniczący Rady Gminy oraz wyznaczony pracownik Urzędu⁸.

W kontrolowanym okresie zaewidencjonowano pięć skarg⁹ skierowanych do Rady Gminy.

Wojewoda Wielkopolski ocenia negatywnie organizację przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków, kierowanych do Rady Gminy.

W badanym obszarze stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przewodniczący Rady Gminy przyjmował obywateli w sprawach skarg i wniosków w uzgodnionym terminie i miejscu tylko w godzinach pracy Urzędu¹⁰ obsługującego Radę Gminy, co było niezgodne z art. 253 § 3 Kpa, który stanowi, że dni i godziny przyjęć powinny być dostosowane do potrzeb ludności, przy czym przynajmniej raz w tygodniu przyjęcia powinny się odbywać w ustalonym dniu po godzinach pracy.

W złożonych wyjaśnieniach Przewodniczący Rady Gminy podał¹¹, że Rada Gminy nie przyjmuje interesantów po godzinach pracy jednostki, ponieważ budynek Urzędu jest zamykany.

Podany w złożonych wyjaśnieniach przez Przewodniczącego Rady Gminy argument nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ art. 253 § 3 Kpa, jednoznacznie wskazuje na obowiązek przyjmowania obywateli przynajmniej raz w tygodniu w ustalonym dniu po godzinach pracy.

2. W siedzibie Urzędu nie zamieszczono informacji o dniach i godzinach przyjęć obywateli w sprawach skarg i wniosków przez Radę Gminy, co było niezgodne z art. 253 § 4 Kpa. Zgodnie z art. 253 § 4 Kpa, informacja o dniach i godzinach przyjęć powinna być wywieszona na widocznym miejscu w siedzibie danej jednostki organizacyjnej.

Przewodniczący Rady Gminy w złożonych wyjaśnieniach¹² podał, że tablica informująca o przyjmowaniu skarg i wniosków została zdjęta na czas remontu i przez przeoczenie nie została ponownie powieszona.

⁸ Wyjaśnienia Przewodniczącego Rady z 26 lutego 2020 r.

⁹ Zestawienie skarg i wniosków z 26 lutego 2020 r.

¹⁰ Urząd czynny był od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.30.

¹¹ Z 24 lutego 2020 r.

¹² Z 24 lutego 2020 r.

3. W siedzibie Urzędu nie zamieszczono informacji o komórce organizacyjnej lub pracownikach przyjmujących i rozpatrujących skargi i wnioski kierowane do Rady Gminy. Działanie to było niezgodne z § 3 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków¹³ stanowiącym, że w siedzibie danej jednostki organizacyjnej, w widocznym miejscu, umieszcza się informację wskazującą komórkę organizacyjną lub wyznaczonych pracowników przyjmujących oraz rozpatrujących skargi i wnioski.

Przewodniczący Rady Gminy w złożonych wyjaśnieniach¹⁴ podał, że tablica informująca o przyjmowaniu skarg i wniosków została zdjęta na czas remontu i przez przeoczenie nie została ponownie powieszona.

4. W trzech zawiadomieniach o odmownym załatwieniu skarg¹⁵, nie zawarto elementów wymienionych w art. 238 § 1 Kpa¹⁶, tj.:

a) w dwóch zawiadomieniach¹⁷ nie zawarto uzasadnienia prawnego;

Przewodniczący Rady Gminy w złożonych wyjaśnieniach¹⁸ podał, że uzasadnienie prawne zawarte zostało w stanowiskach Komisji Skarg, Wniosków i Petycji stanowiących załącznik do uchwał Rady w ww. skargach.

Podany w złożonych wyjaśnieniach przez Przewodniczącego Rady Gminy argument nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ ww. przepis prawa jednoznacznie określa, że zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi powinno zawierać uzasadnienie prawne.

b) w trzech zawiadomieniach¹⁹ nie zawarto pouczenia o treści art. 239 Kpa;

¹³ Dz.U Nr 5, poz. 46.

¹⁴ Z 24 lutego 2020 r.

¹⁵ Uchwała nr V/38/19 Rady Gminy Żelazków z dnia 27 marca 2019 r., pismo Przewodniczącego Rady z 2 kwietnia 2019 r., uchwała nr V/37/19 Rady Gminy Żelazków z dnia 27 marca 2019 r., pismo Wójta z 25 lipca 2019 r., nr XII/100/19 Rady Gminy Żelazków z dnia 26 listopada 2019 r., pismo Przewodniczącego Rady z 29 listopada 2019 r.

¹⁶ Zgodnie z którym, zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi powinno zawierać: oznaczenie organu, od którego pochodzi, wskazanie, w jaki sposób skarga została załatwiona, oraz podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby upoważnionej do załatwienia skargi lub, jeżeli zawiadomienie sporządzone zostało w formie dokumentu elektronicznego, powinno być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, a zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi powinno zawierać ponadto uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o treści art. 239 Kpa.

¹⁷ Uchwała nr V/38/19 Rady Gminy Żelazków z dnia 27 marca 2019 r., pismo Przewodniczącego Rady z 2 kwietnia 2019 r., uchwała nr V/37/19 Rady Gminy Żelazków z dnia 27 marca 2019 r.

¹⁸ Z 26 lutego 2020 r.

¹⁹ Uchwała nr V/38/19 Rady Gminy Żelazków z dnia 27 marca 2019 r., pismo Przewodniczącego Rady z 2 kwietnia 2019 r., uchwała nr V/37/19 Rady Gminy Żelazków z dnia 27 marca 2019 r., pismo Wójta z 25 lipca 2019 r., nr XII/100/19 Rady Gminy Żelazków z dnia 26 listopada 2019 r., pismo Przewodniczącego Rady z 29 listopada 2019 r.

Przewodniczący Rady Gminy w złożonych wyjaśnieniach²⁰ podał, że pouczenie nie zostało zawarte w ww. zawiadomieniach przez przeoczenie oraz z powodu błędu pracownika sporządzającego pismo.

5. Zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi²¹ zostało podpisane i przekazane skarżącemu przez Wójta Gminy Żelazków, a nie przez Przewodniczącego Rady Gminy. Zgodnie z § 3 uchwały nr V/37/19 Rady Gminy z 27 marca 2019 r. o sposobie rozpatrzenia skargi miał zawiadomić skarżącego Przewodniczący Rady Gminy.

Przewodniczący Rady Gminy w złożonych wyjaśnieniach²² podał, że Wójt Gminy Żelazków jest organem wykonawczym i zasadnym jest, że może podpisać pismo przewodnie do podjętej uchwały Rady Gminy.

Podany w złożonych wyjaśnieniach przez Przewodniczącego Rady Gminy argument nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ organem właściwym do załatwienia powyższej skargi była Rada Gminy, która w podjętej uchwale jednoznacznie wskazała Przewodniczącego Rady Gminy do dokonania czynności zawiadomienia o sposobie załatwienia skargi.

6. Zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi²³ zostało przekazane skarżącemu 94 dni po terminie określonym przez Radę Gminy w zawiadomieniu o niezakończonym sprawie w terminie, tj. ww. zawiadomienie zostało wysłane dopiero 25 lipca 2019 r., a termin załatwienia skargi upłynął już 22 kwietnia 2019 r.

Przewodniczący Rady Gminy w złożonych wyjaśnieniach²⁴ podał, że skarga ta została załatwiona w terminie, a odpowiedź na skargę w postaci uchwały wraz ze stanowiskiem Komisji Skarg Wniosków i Petycji została wysłana najprawdopodobniej bez pisma przewodniego, listem zwykłym, a po otrzymaniu sygnału, że adresat nie otrzymał odpowiedzi, została ona ponownie wysłana z pismem przewodnim podpisanym przez Wójta.

Nie można uwzględnić podanych w złożonych wyjaśnieniach przez Przewodniczącego Rady Gminy argumentu, ponieważ Urząd nie przedłożył dokumentów potwierdzających podane w wyjaśnieniu okoliczności.

²⁰ Z 26 lutego 2020 r.

²¹ Uchwała nr V/37/19 Rady Gminy Żelazków z dnia 27 marca 2019 r., pismo Wójta z 25 lipca 2019 r.

²² Z 26 lutego 2020 r.

²³ Uchwała nr V/37/19 Rady Gminy Żelazków z dnia 27 marca 2019 r., pismo Wójta z 25 lipca 2019 r.

²⁴ Z 26 lutego 2020 r.

7. Przewodniczący Rady Gminy²⁵ oraz Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji²⁶, zawiadomili o niezłaławieniu trzech skarg w terminie, pomimo że organem uprawnionym do dokonania tej czynności była Rada Gminy. Działanie to było niezgodne z art. 36 § 1 Kpa, w związku z art. 237 § 4 Kpa, stanowiącym, że o każdym przypadku niezłaławienia sprawy w terminie to organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin złaławienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

Przewodniczący Rady Gminy w złożonych wyjaśnieniach²⁷ podał, że skoro Przewodniczący Rady Gminy kieruje pracami Rady Gminy, to logiczne wydaje się, że pismo informujące o przedłużeniu terminu rozpatrzenia sprawy, wynikające z konieczności organizacji posiedzeń Rady Gminy podpisuje osoba, która organizuje pracę Rady Gminy.

Podany przez Przewodniczącego Rady Gminy argument nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ z art. 36 § 1 Kpa jednoznacznie wynika, że czynność zawiadomienia o niezłaławieniu sprawy w terminie dokonywana jest przez organ administracji publicznej, tj. Radę Gminy.

8. Trzy²⁸ zawiadomienia o niezłaławieniu skarg w terminie nie zawierały pouczenia o prawie do wniesienia ponaglenia²⁹ oraz przyczyn zwłoki³⁰, co było niezgodne z art. 36 § 1 Kpa, w związku z art. 237 § 4 Kpa, stanowiącym, że o każdym przypadku niezłaławienia sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin złaławienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

Przewodniczący Rady Gminy w złożonych wyjaśnieniach³¹ podał, że pouczenia o prawie do wniesienia ponaglenia oraz przyczyny zwłoki nie zostały zawarte w przedłużeniach przez przeoczenie.

9. Rada Gminy nie złaławiła do dnia zakończenia kontroli (tj. do 27 lutego 2020 r.) skargi która wpłynęła do Urzędu 9 stycznia 2020 r., tj. pomimo upływu już 49 dni od daty jej wpływu do Urzędu. Działanie to było niezgodne z art. 237 § 1 Kpa, według którego organ

²⁵ Dwie skargi z 15 stycznia 2019 r. (zawiadomienia z 19 lutego i 20 marca 2019 r.).

²⁶ Skarga z 11 października 2019 r. (zawiadomienie z 8 listopada 2019 r.)

²⁷ Z 24 lutego 2020 r.

²⁸ Z 15 stycznia 2019 r., z 15 stycznia 2019 r. i z 11 października 2019 r.

²⁹ Dwie skargi z 15 stycznia 2019 r. (zawiadomienia z 19 lutego i 20 marca 2019 r.). i z 11 października 2019 r. (zawiadomienie z 8 listopada 2019 r.).

³⁰ Dwie skargi z 15 stycznia 2019 r. (zawiadomienia z 20 marca 2019 r.).

³¹ Z 24 lutego 2020 r.

właściwy do załatwienia skargi powinien załatwić skargę bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu miesiąca. Rada Gminy w odniesieniu do ww. skargi nie wywiązała się również z obowiązku wynikającego z art. 36 § 1 Kpa, zgodnie z którym, o każdym przypadku niezakończona sprawa w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

Przewodniczący Rady Gminy w złożonych wyjaśnieniach podał³², że do skarżących przesłano, do wiadomości, pismo Urzędu skierowane do Kuratorium Oświaty o zajęcie stanowiska, czy zarzuty zawarte w skardze są zasadne oraz czy jest podstawa do odwołania dyrektora szkoły.

Podane przez Przewodniczącego Rady Gminy w złożonych wyjaśnieniach argumenty nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ Rada Gminy zobowiązana była do załatwienia ww. skargi w terminie miesiąca, zgodnie z art. 237 § 1 Kpa, a w przypadku nie możliwości dotrzymania powyższego terminu, do wyznaczenia nowego terminu do jej załatwienia, zgodnie z art. 36-38 Kpa w związku z art. 237 § 4 Kpa.

10. Pięć skarg³³ nie zostało oznaczonych znakiem sprawy, co było wymagane § 5 Instrukcji kancelaryjnej, stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów³⁴.

Przewodniczący Rady Gminy w złożonych wyjaśnieniach³⁵ podał, że powyższa nieprawidłowość wynikała z błędów pracowników.

11. W rejestrze skarg i wniosków nie została zarejestrowana skarga z 6 listopada 2018 r., co było niezgodne z art. 254 Kpa. W myśl art. 254 Kpa, skargi i wnioski składane i przekazywane do organów państwowych, organów samorządu terytorialnego i innych organów samorządowych i organów organizacji społecznych oraz związane z nimi pisma i inne dokumenty rejestruje się i przechowuje w sposób ułatwiający kontrolę przebiegu i terminów załatwiania poszczególnych skarg i wniosków.

³² Z 24 lutego 2020 r.

³³ Z 6 listopada 2018 r., z 15 stycznia 2019 r., z 15 stycznia 2019 r., z 11 października 2019 r., i z 7 stycznia 2020 r.

³⁴ Dz. U. z 2011 r. nr 14, poz. 67 ze zm.

³⁵ Z 24 lutego 2020 r.

Przewodniczący Rady Gminy w złożonych wyjaśnieniach³⁶ podał, że ww. skarga trafiła bezpośrednio do Rady Gminy i przez niedopatrzenie nie została zarejestrowana.

12. Rada Gminy, w interaktywnym formularzu „Analizy przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków obywateli”, złożonym Wojewodzie Wielkopolskiemu za 2018 r. wykazała nierzetelne dane, tj.:

- a) w tabeli, w wierszu dotyczącym poz. 1 wykazano skargę na opieszałość i nienależyte wykonywanie zadań, która wpłynęła do Urzędu 21 grudnia 2017 r., pomimo że w tabeli należało umieścić jedynie skargi i wnioski, które wpłynęły i zostały załatwione w 2018 r.,
- b) w tabeli, w wierszu dotyczącym poz. 2, w kolumnie o nazwie „Przeterminowano (ogółem z rubryk 4 i 5)” wykazano jedną skargę, która została pozostawiona bez rozpoznania jako skarga anonimowa.

Przewodniczący Rady Gminy w złożonych wyjaśnieniach³⁷ podał, że skarga rozpatrywana w całości w 2018 r. została wprowadzona z ostrożności do sprawozdania za 2018 r., gdyż organ nie miał pewności, czy skarga ta była wprowadzona w roku ubiegłym. Natomiast w przypadku skargi anonimowej najprawdopodobniej wystąpił błąd pracownika.

Biorąc pod uwagę oceny zawarte w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym wnoszę o:

1. Przyjmowanie obywateli w sprawach skarg i wniosków przynajmniej raz w tygodniu w ustalonym dniu po godzinach pracy Urzędu, stosownie do wymogów art. 253 § 3 Kpa.
2. Umieszczenie w siedzibie Urzędu informacji o dniach i godzinach przyjęć obywateli w sprawach skarg i wniosków zgodnie z art. 253 § 4 Kpa.
3. Umieszczenie w siedzibie Urzędu informacji o komórce organizacyjnej lub pracownikach przyjmujących i rozpatrujących skargi i wnioski, zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków.
4. Zawieranie w zawiadomieniach o sposobie załatwienia skarg elementów określonych w art. 238 § 1 Kpa.
5. Niezwłoczne załatwienie skargi, która wpłynęła do Rady Gminy 9 stycznia 2020 r.

³⁶ Z 24 lutego 2020 r.

³⁷ Z 24 lutego 2020 r.

6. Zawiadamianie skarżących o niezakończonym skarg w terminie przez organ właściwy, tj. przez Radę Gminy.
7. Zawieranie w zawiadomieniach o niezakończonym skarg w terminie elementów określonych w art. 36 § 1 Kpa.
8. Oznaczenie skarg znakiem sprawy, zgodnie z § 5 Instrukcji kancelaryjnej, stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów.
9. Zarejestrowanie skargi, która wpłynęła do Rady Gminy 6 listopada 2019 r., w prowadzonym rejestrze skarg i wniosków.
10. Wprowadzenie procedur, w ramach kontroli zarządczej, zapewniających rzetelność wykazywanych danych w interaktywnym formularzu „Analizy przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków obywateli”.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

I Wicewojewoda Wielkopolski

(-) Aneta Niestrawska